

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

احادیث در واسطه فیض

و واسطه در محبت

دوره دوازدهم، شماره هفتم

نام جزوه: احادیث در واسطه فیض و واسطه در محبت

نویسنده: هیأت تحریریه موسسه در راه حق

ناشر: موسسه در راه حق

نوبت چاپ: مکرر

تاریخ چاپ: ۱۳۹۷ هـ ش

چاپخانه: سلمان فارسی

نشانی: قم، خیابان آیت الله مرعشی نجفی (ارم)

کوچه ۲۰ - پلاک ۱۰ - موسسه در راه حق

تلفن: ۲-۳۷۷۴۳۲۲۱ (۰۲۵)

www.darrahehaq.com

سامانه پاسخگویی پیامکی: ۱۰۰۰۲۲۲۳۳۳

رایگان

٤ / احادیث در واسطه فیض و واسطه در محبت

فهرست مطالب

در قیامت..... ٤٧

قبولی طاعات..... ٤٨

پاکی ولادت..... ٥٠

محبت اجر رسالت است..... ٥١

حیات و مرگ در پرتو محبت اهل بیت..... ٥٢

دوره دوازدهم، شماره هفتم / ۵

جهان هستی با تمام پدیده‌هایش — مادی و غیرمادی — فعل و کار خداوند متعال است وهم او حقیقت هستی و فیاض مطلق است و از ناحیه او درآفرینش موجودات بخلی وجود ندارد. آنچه قابلیت برای وابستگی وجودی به خداوند دارد، از فیض الهی محروم نمی‌ماند؛ و از ظلمت نیستی به روشنایی وجود، راه پیدا می‌کند.

خداوند قبل از نظربه هر موجودی، ابتدا به ذات نامتناهی خویش نظر و توجه دارد. سپس به موجودی که نمونه و آیه کامل وجود اوست نظر انداخته؛ آنگاه به موجوداتی که مظهر برخی از صفات و اسماء الهی هستند می‌نگرد.

۶ / احادیث در واسطه فیض و واسطه در محبت

از احادیث نبوی مورد قبول اهل سنت و شیعه چنین استفاده می‌شود که نظر ابتدایی خداوند به نور پاک رسول گرامی اسلام، حضرت محمد (صلی الله علیه و آله و سلم) و انوار اهل بیت (علیهم السلام) بوده؛ و هم آنان واسطه فیض در خلقت و آفرینش عرش، لوح، قلم، کرسی، فرشتگان و آسمان‌ها و زمین بوده‌اند.

جابر بن عبدالله انصاری - رضی الله عنهما -
گفت: از رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) سؤال کردم: اول موجودی که خداوند متعال آفرید، چه موجودی بود؟ فرمود: «ای جابر! او نور پیامبر بود.

دوره دوازدهم، شماره هفتم / ۷

خداوند او را آفرید و هر چیزی را در او قرار داد و موجودات دیگر را بعد از او آفرید...»^۱

رسول خدا (صلی الله علیه وآله وسلم) فرمود:
«من و علی، چهارده هزار سال قبل از آفرینش عرش،
نوری در پیشگاه خدای متعال بودیم... سپس خدا،
مردم را از نور ما آفرید. پس، ما صنع خدای متعال
هستیم و صنع تمام خلق برای ماست.»^۲

---

۱. قال جابر بن عبد الله الانصاری -رضی الله عنهما- سئلت رسول الله (صلی الله علیه وآله وسلم) عن اول شیء خلقه الله تعالی؟ قال: «هو نور نبيك يا جابر، خلقه الله ثم خلق فيه كل خير و خلق بعده كل شیء...»؛ ینابیع المودة، ص ۱۴.

۲. العلامة حسن بن مولوی امان اللہ الدهلوی العظیم آبادی الہندی فی کتابه «تجهيز الجیش» (ص ۲۴)، روی عن احمد بن حنبل فی «الفضایل و المسند» و الدیلمی فی «فردوس الاخبار»، عن رسول الله (صلی الله علیه وآله وسلم) قال: كنت و علیّ نوراً بین یدی الرحمن

۸ / احادیث در واسطه فیض و واسطه در محبت

نظر ابتدایی خداوند متعال در آفرینش به نور پیامبر اسلام (صلی الله علیه وآله وسلم) بود. طبق برخی از احادیث نور، رسول خدا (صلی الله علیه وآله وسلم) فرمود: «من و علی (علیه السلام) نور واحدی هستیم که از نور خدا آفریده شدیم.» و بر اساس برخی دیگر از احادیث نور، حضرت (صلی الله علیه وآله وسلم) فرمود: نور فاطمه و دیگر ائمه (علیهم السلام) از نور ما آفریده شد؛ انوار اهل بیت در صدر انوار قرار دارد؛ و آنان نیز همچون رسول

قبل أن یخلق عرشه باربع عشر الف عام فلم یزل بتمنّی فی النور حتی اذا وصلنا الی حفرة العظیمه فی ثمانین الف سنة ثم خلق الله الخلاق من نورنا فنحن صنائع الله و الخلق کلهم صنائع لنا» احقاق الحق، ج ۵، ص ۲۴۶.

دوره دوازدهم، شماره هفتم / ۹

خدا(صلی الله علیه وآله وسلم) واسطه فیض در
آفرینش هستند.

احادیث زیادی در این مورد وارد شده است که
برخی از آنها را بیان می‌کنیم.

در حدیث آمده که رسول خدا(صلی الله علیه
وآله وسلم) فرمود: «آسمان‌ها و زمین از نور من،
و عرش و کرسی از نور علی بن ابی
طالب(علیه السلام)، و لوح و قلم از نور امام
حسن(علیه السلام) و بهشت و حور از نور امام
حسین(علیه السلام) آفریده شده است.»^۱ این مطلب،

---

۱. اعلم أن الله خلقني و علياً من نور عظيم قبل خلق الخلق بالفی عام
اذ لا تسيح و لا تقدیس، ففتق نوری فخلق منه السماوات و الارض و
انا و الله اجلُّ من السماوات و الارض و فتق نور علی بن ابی طالب
فخلق منه العرش و الكرسي و علی بن ابی طالب أفضل من العرش و

۱۰ / احادیث در واسطه فیض و واسطه در محبت

با اندکی تفاوت در برخی دیگر از احادیث وارد شده است و همه این احادیث در این حقیقت شریک‌اند که رسول خدا و اهل‌بیت (علیهم‌السلام) واسطه فیض در آفرینش هستند. و از آنجا که همه آن‌ها نور واحد هستند، اگر بگوییم آسمان‌ها و زمین به خاطر نور

الكرسى؛ و فتق نور الحسن فخلق منه اللوح و القلم و الحسن و الله اجل من اللوح و القلم و فتق نور الحسين و خلق منه الجنان و الحور و الحسين و الله أجل من الجنان و الحور، ثم اظلمت المشارق و المغارب فشكت الملائكة الى الله تعالى أن يكشف عنهم تلك الظلمة فتكلم الله جلّ جلاله بكلمة فخلق روحاً ثم تكلم بكلمة فخلق من تلك الكلمة الأخرى نوراً فأضاف النور إلى تلك الروح و اقامها أمام العرش فأزهت المشارق و المغارب فهي فاطمة الزهراء...»؛ احقاق الحق، ج ۵، ص ۲۵۰، به نقل از «در بحر المناقب»؛ تأليف العلامة المحدث العارف الشيخ جمال الدين محمد بن احمد الحنفى الموصلى الشهير بان حسنويه، المتوفى سنة ۶۸۰.

دوره دوازدهم، شماره هفتم / ۱۱

رسول خدا(صلی الله علیه وآله وسلم) و یا علی(علیه السلام) و یا فاطمه(علیها السلام) و یا امامان دیگر از اهل بیت(علیهم السلام) آفریده شده تناقض گویی نکرده ایم و تفاوتی در معنا و حقیقت مطلب به وجود نیامده است.

ابوهریره گفت: رسول خدا(صلی الله علیه وآله وسلم) فرمود: «... وقتی خداوند، آدم را آفرید و از روحش در او دمید، آدم متوجه جانب راست عرش شد. در این وقت اشباح پنج نور را که در حال رکوع و سجده بودند مشاهده کرد. عرض کرد: ای پروردگار من! آیا قبل از من فردی را از گل آفریده ای! خداوند فرمود: نه ای آدم.

آدم عرض کرد: پس این پنج نوری که در هیئت و صورت خودم می بینم کیستند؟ فرمود: «این پنج نفر از فرزندان هستند که پنج اسم این ها را از اسم خودم مشتق ساختم. اگر این ها نبودند، بهشت، جهنم، عرش، کرسی، آسمان، زمین، فرشتگان، انسان و جن را نمی آفریدم.»^۱

---

۱. العلامة الامر تسری فی ارجح المطالب،... عن ابی هریره عن النبی (صلی الله علیه وآله وسلم) انه قال: «لَمَّا خَلَقَ اللهُ تَعَالَى اِبَا الْبَشَرِ وَ نَفَخَ فِيهِ مِنْ رُوحِهِ، التَفَتَ اِدمَ يَمِينَهُ الْعَرْشِ، فَادَا نُوْرَ خَمْسَةِ اَشْبَاحٍ سَجْدًا وَ رُكْعًا، قَالَ اِدمُ: يَا رَبِّ! هَلْ خَلَقْتَ اِحْدًا مِنْ طِينِ قَبْلِي؟ قَالَ: لَا يَا اِدمَ. قَالَ: فَمَنْ هُوَ اِذْ اَلْخَمْسَةُ الَّذِيْنَ اُرَاهِمُ فِي هَيْئَتِي وَ صُوْرَتِي؟ قَالَ: هُوَ اِذْ اَلْخَمْسَةُ مِنْ وَلَدِكَ شَقَقْتَ لَهُمْ خَمْسَةَ اَسْمَاءَ مِنْ اَسْمَائِي لَوْلَا هُمْ مَا خَلَقْتَ الْجَنَّةَ وَ لَا النَّارَ وَ لَا الْعَرْشَ وَ لَا الْكُرْسِيَّ وَ لَا السَّمَاءَ وَ لَا الْاَرْضَ وَ لَا الْمَلَائِكَةَ وَ لَا الْاِنْسَ وَ لَا الْجِنَّ...؛ احقاق الحق، ج ۹، ص ۲۰۳.

دوره دوازدهم، شماره هفتم / ۱۳

اهل بیت (علیهم السلام) واسطه فیض در بقای
اهل زمین هستند چنانکه واسطه فیض در نزول
رحمت الهی اند.

امام زین العابدین می فرماید: «ما پیشوای
مسلمانان، حجّت های خدا بر جهانیان، آقای مؤمنین و
فرمانروا و پیشوای آشکار (مسلمین) می باشیم؟ نیز ما
امان اهل زمینیم چنان که ستارگان امان اهل آسمان
هستند و ما آنهایی هستیم که به واسطه ما آسمان بر
اهل زمین فرود نمی آید؛ و به خاطر ما باران نازل
می شود و رحمت انتشار پیدا می کند و برکات زمین
خارج می گردد. اگر فردی از ما بر روی زمین نبود،
زمین اهلش را فرو می برد.» سپس فرمود: «زمین از
زمانی که آدم (علیه السلام) آفریده شد، خالی از حجّت

۱۴ / احادیث در واسطه فیض و واسطه در محبت

خدا نبود. حجت خدا در زمین یا ظاهر و مشهور است یا غایب و پنهان شده و تا روز قیامت زمین از حجت خالی نخواهد بود، زیرا اگر حجت خدا بر روی زمین نبود، خدا عبادت نمی شد...^۱

---

۱. أخرج الحموي بسنده عن الأعمش، عن جعفر الصادق (عليه السلام) عن أبيه عن جده علي بن الحسين -رضي الله عنهم- قال: «نحن أئمة المسلمين و حجج الله على العالمين و سادة المؤمنين و قادة الغر المحجلين و موالى المسلمين؛ و نحن أمان لأهل الأرض كما أن النجوم أمان لأهل السماء؛ و نحن الذين بنا تمسك السماء أن تقع على الأرض إلا بإذن الله و بنا ينزل الغيث و تنشر الرحمة و تخرج بركات الأرض و لو لا ما على الأرض منا لا نساخت بأهلها.» ثم قال: «و لم تخل الأرض منذ خلق الله آدم (عليه السلام) من حجة الله فيها ظاهر مشهود أو غايب مستور و لا تخلو إلى ان تقوم الساعة من حجة فيها و لو لا ذلك لم يعبد الله و...»؛ ينابيع المودة، ص ۲۱، حديث اهل بيتي امان لأمتي. احقاق الحق، ج ۹، صص ۲۹۴-۳۰۸.

دوره دوازدهم، شماره هفتم / ۱۵

روایت فوق بیانگر این است که
اهل بیت (علیهم السلام) واسطه فیض در بقای اهل
زمین و نزول رحمت، و نیز واسطه فیض در طاعت و
عبادت خدا هستند.

علاوه بر این، اهل بیت (علیهم السلام) واسطه
فیض در نزول دین و فهم و بیان آن و واسطه در
طاعت خدا هستند، زیرا دین رحمت الهی است؛
چنانکه باران برای زمین و اهل زمین رحمت است.
خداوند به خاطر آن‌ها باران را بر روی زمین نازل
می‌کند و نیز به واسطه آن‌ها قوانین و تکالیف الهی بر
بندگان نازل می‌شود. دیگران همان گونه که به خاطر
نور این‌ها آفریده شدند، به واسطه اطاعت از آن‌ها، از

۱۶ / احادیث در واسطه فیض و واسطه در محبت

گمراهی نجات یافته و مطیع خدا می‌شوند.^۱ بنابراین، این‌ها ولی امر در جامعه اسلامی هستند. خلافت، امامت و ولایت، حق مسلم این‌هاست. حقی است که خدا برای آن‌ها قرار داده است.

رسول گرامی (صلی الله علیه وآله وسلم) اسلام خطاب به امیرالمؤمنین (علیه السلام) فرمود:

«کسی که تو را اطاعت کرد، سعادت مند شد و کسی که تو را نافرمانی کرد، شقاوت پیدا کرد. سود برد کسی که ولایت تو را اختیار کرد و زیان کرد کسی

---

۱. فی مشکاة المصابیح، عن ابی ذر -رضی الله عنه- انه قال: و هو أخذ بباب الکعبه سمعت النبی (صلی الله علیه وآله وسلم) یقول؛ «إن مثل اهل بیتی فیکم مثل سفینة نوح من رکبها نجا و من تخلف عنها هلاک.» ینابیع المودة، ص ۷۷. حدیث ثقلین و بسیاری از احادیث، گواه روشن این مطلب است.

دوره دوازدهم، شماره هفتم / ۱۷

که دشمنت گشت. کسی که ملازم تو شد (و پیوستگی در ولایت تو پیدا کرد) رستگار شد و کسی که از (ولایت) تو جدا شد، هلاک گشت. مثل تو و مثل ائمه از فرزندان تو بعد از من، مثل کشتی نوح است. کسی که آن را سوار شد، نجات یافت و کسی که از سوار شدن سرباز زد غرق شد و مثل شما، مثل ستارگان است؛ هر زمان که ستاره‌ای غروب کند ستاره دیگر طلوع نماید تا روز قیامت.»^۱

---

۱. «...سعد من اطاعك و شقی من عصاك و ربح من تولاك و خسر من عاداك؛ فاز من لزمك و هلك من فارقك، مثلك و مثل الائمة من ولدك بعدی مثل سفینه نوح من ركبها نجا و من تخلف عنها غرق و مثلكم كمثل النجوم كلما غاب نجم طلع نجم الى يوم القيامة»؛ ینابیع الموده ص ۲۸.

۱۸ / احادیث در واسطه فیض و واسطه در محبت

ابوهریره گفت: رسول خدا (صلی الله علیه وآله وسلم) فرمود: ... خداوند متعال خطاب به آدم (علیه السلام) فرمود: ... اسم‌های آن پنج نور، از اسم من مشتق شده است. من محمودم و این محمد (صلی الله علیه وآله وسلم)؛ من عالی‌ام و این علی (علیه السلام)؛ من فاطر و این فاطمه (علیها السلام)؛ من احسان و این حسن و من محسن و این حسین است. به عزتم سوگند، کسی که خردلی نسبت به این‌ها بغض و کینه داشته باشد به جهنم واردش می‌کنم و براین کار باکی ندارم. ای آدم! این‌ها منتخب من هستند؛ به خاطر این‌ها مردم نجات پیدا می‌کنند (آن‌گاه که از این‌ها فرمان برند و تحت ولایت این‌ها داخل شوند). و به واسطه این‌ها به هلاکت می‌رسند

دوره دوازدهم، شماره هفتم / ۱۹

(آن گاه که از ولایت آن‌ها سرباز زنند). پس هنگامی که به من حاجتی داشته باشی به این‌ها توسل بجو. سپس پیامبر (صلی الله علیه وآله وسلم) فرمود: ما کشتی نجات هستیم. کسی که به آن وابسته شد، نجات یافت و کسی که از آن فاصله گرفت به هلاکت رسید. پس کسی که به سوی خدا حاجتی دارد، ما اهل بیت را واسطه قرار دهد.»^۱

---

۱. العلامة الشيخ ابراهيم الحمويني في «فرائد السمطين»؛ ...فانا المحمود وهذا محمد وأنا العالی وهذا علی وانا الفاظ وهذه فاطمه وانا الإحسان وهذا الحسن وأنا المحسن وهذا الحسين الیت. بعزتي انه لا یأتیني احدٌ بمثلقال حبة من خردل من بغض احدهم إلا أدخلته ناري ولا أبالي. یا ادم! هؤلاء صفوتي بهم أنجیهم و بهم أهلكهم فاذا كان لك الی حاجةٌ فبهؤلاء توسل. فقال النبی: «نحن سفینة النجاة، من تعلّق بها نجا و من حاد عنها هلك؛ فمن كان له الی الله حاجة فلیسأل بنا اهل البيت»؛ احقاق الحق، ج ۹، صص ۲۵۴-۲۵۳.

۲۰ / احادیث در واسطه فیض و واسطه در محبت

توسل به این‌ها و نجات به واسطه اطاعت از این‌ها همگام شدن با نظام آفرینش است، زیرا در نظام آفرینش، موجودی بدون واسطه با مبدأ هستی در ارتباط است که بدون واسطه آفریده شده باشد. و غیر آن موجود، چون با واسطه آفریده شده‌اند، ارتباطشان نیز با واسطه است. بنابراین، کسانی که بدون واسطه بخوانند خدا را عبادت نمایند. و بدون پذیرش ولایت ائمه (علیهم‌السلام) به قرب الهی راه یابند، نه تنها به کمال انسانی و الهی نمی‌رسند و به قرب الهی راه پیدا نمی‌کنند و اعمالشان مقبول واقع نمی‌شود؛ بلکه استحقاق عذاب و عقاب پیدا می‌کنند و به جهنم می‌روند.

دوره دوازدهم، شماره هفتم / ۲۱

برخی از احادیث، در مطلب فوق ظاهر است و
برخی دیگر صراحت دارد.

رسول خدا(صلی الله علیه وآله وسلم) فرمود: «یا
علی! آفریده نشدی مگر این که پروردگارت را بپرستی
و برای این که به واسطه تو معالم و نشانه‌های دین
ظاهر شود و به واسطه تو راههای خراب شده اصلاح
شود؛ و براستی، کسی که از راه تو منحرف شد گمراه
گشته و هرگز به سوی خدا هدایت نمی‌شود؛ و این
قول پروردگرم - جل شأنه - است که: به راستی من
کسی را که توبه کند و عمل صالح انجام دهد و آن

۲۲ / احادیث در واسطه فیض و واسطه در محبت

گاه هدایت شود، می‌آمرزم؛ یعنی، به ولایت تو
هدایت شود.»^۱

ابن مسعود گفت: رسول خدا (صلی الله علیه وآله
وسلم) فرمود: در روز قیامت، علی (علیه السلام) به
فردوس می‌نشیند و فرمود کوهی است مشرف بر
بهشت و فوق آن عرش پروردگار جهانیان است. از
دامنه آن کوه نهرهای بهشت جاری شده و در باغ های

---

۱. عن محمد بن الغیض بن المختار، عن ابیه، عن محمد الباقر عن
أبيه عن جدّه عن علی: قال: قال لي رسول الله (صلی الله علیه وآله
وسلم): «یا علی! ما خلقت الا لتعبد ربك و یشرف بك معالم الدین و
یصلح بك دارس السبیل و لقد ضلّ عنك و لن یهتدی الی الله من لم
یهتد الی ولایتك و هو قول ربی -جل شأنه-: «و انی لغفار لمن تاب و
امن و عمل صالحاً ثم اهتدی»؛ یعنی، اهتدی الی ولایتك»؛ ینابیع
المودة، ص ۱۱۰.

دوره دوازدهم، شماره هفتم / ۲۳

بهشت سرازیر می‌شود و علی (علیه السلام) بر کرسی
از نور نشسته است و در مقابل او نهر تسنیم جریان
دارد. کسی از صراط نمی‌گذرد مگر این که سند
ولایت علی و ولایت اهل بیت علی (و امامان بعد از
او) (علیهم السلام) را همراه داشته باشد. پس دوستانش
را داخل بهشت و دشمنانش را داخل جهنم می‌کند.^۱

---

۱. اخرج موفق بن احمد، عن الحسن البصری، عن ابن مسعود، قال:
قال رسول الله (صلى الله عليه وآله وسلم): «إذا كان يوم القيامة يقعد
علي علي الفردوس و هو جبل قد علا الجنة و فوقه عرش رب العالمين
و من سفحه يتفجر أنهار الجنة و يتفرق في الجنان و عليّ جالس علي
كرسي من نور يجرى بين يديه التسنيم، لا يجوز احد الصراط إلا و معه
سند بولاية علي و ولاية اهل بيته، فيدخل محبيه الجنة و مبغضيه
النار»؛ ينابيع المودة، ص ۸۶.

۲۴ / احادیث در واسطه فیض و واسطه در محبت

رسول خدا (صلی الله علیه وآله وسلم) فرمود:
ویل برای ستم کنندگان به اهل بیت من است.
عذابشان با منافقین در پایین ترین درک از جهنم است.
لحظه‌ای عذاب از آن‌ها برداشته نمی‌شود و از عذاب
جهنم به آن‌ها می‌چشانند. پس وای بر این‌ها از عذاب
دردناک آخرت.^۱

روایات مذکور، ظهور در این مطلب دارند که
راه اطاعت و عبادت خدا، اهل بیت (علیهم السلام)
هستند که واسطه فیض در رسیدن به قرب الهی و

---

۱. الخوارزمی فی «مقتل الحسین» (ج ۲، ص ۸۳، طه الغری) قال:
فبهذا الاسناد (ای الاسناد المتقدم فی کتابه) قال: قال رسول الله (صلی
الله علیه وآله وسلم): «الویل لظالمی اهل بیتی، عذابهم مع المنافقین
فی الدرك الاسفل من النار، لا یفتر عنهم ساعة و یسقون من عذاب
جهنم فالویل لهم من العذاب الالیم»؛ احقاق الحق، ج ۹، ص ۴۶۴.

دوره دوازدهم، شماره هفتم / ۲۵

بهشت برین هستند؛ و بدون ولایتشان محروم شدن از بهشت و عدم موفقیت در عبور از صراط حتمی است و احادیث دیگری نیز وارد شده که به این مطلب تصریح نموده‌اند از جمله:

جابر بن عبدالله گفت: رسول خدا (صلی الله علیه وآله وسلم) در خطبه‌ای فرمود: «کسی که بغض و دشمنی ما اهل بیت را داشته باشد، روز قیامت یهودی محشور می‌شود، هرچند روزه بگیرد و نماز بگذارد...»^۱.

---

۱. العلامة الذهبی فی «میزان الاعتدال» (ج ۱، ص ۳۶۹، طه القاہرہ)، قال: ... حدثنا جابر بن عبد الله، قال: خطبنا رسول الله (صلی الله علیه وآله وسلم) فقال؛ «من أبغضنا اهل البيت حشره الله يوم القيامة يهوديا وان صام وصلی...»؛ احقاق الحق، ج ۹، ص ۴۶۸.

در حدیث دیگر، از جابر آمده که حضرت (صلی الله علیه وآله وسلم) فرمود: «هرچند روزه بگیرد و نماز بگذارد و گمان برد که مسلمان است.»^۱

رسول خدا (صلی الله علیه وآله وسلم) فرمود: «...به خدایی که جانم در دست اوست، هیچ بنده‌ای عملش برای او مفید واقع نمی‌شود؛ مگر این که به حقانیت ما معرفت داشته باشد.»^۲

---

۱. الحافظ نور الدین علی بن ابی بکر الهیثمی فی «مجمع الزوائد» قال: قال (صلی الله علیه وآله وسلم): «و ان صام و صلی و زعم انه مسلم»؛ احقاق الحق، ج ۹، ص ۴۶۸.

۲. الحافظ نورالدین علی بن ابی بکر فی «مجمع الزوائد» (ج ۹) قال: و عن الحسن بن علی (علیهما السلام) أن رسول الله (صلی الله علیه وآله وسلم) قال: «... والذی نفسى بیده لا ینفع عبداً عمله الا بمعرفة حقنا»؛ احقاق الحق ج ۹، ص ۴۲۸.

دوره دوازدهم، شماره هفتم / ۲۷

حضرت علی (علیه السلام) به نقل از رسول گرامی (صلی الله علیه وآله وسلم) فرمود: «امامان از فرزندان من هستند. پس، کسی که از آنها اطاعت کند، خدا را اطاعت کرده است و کسی که اینها را معصیت نماید، خدا را معصیت کرده است. اینها دستگیره اطمینان بخش و وسیله ای به سوی خدایند.»^۱

حضرت علی به نقل از رسول خدا (صلی الله علیه وآله وسلم) فرمود: «کسی که دوست دارد به کشتی نجات سوار شود و به دستگیره ای مطمئن تمسک بجوید و به ریسمان محکم خدا چنگ بزند،

---

۱. و عن علی - کرم الله وجهه - قال: قال رسول الله (صلی الله علیه وآله وسلم): «الائمة من ولدی فمن اطاعهم فقد اطاع الله و من عصاهم فقد عصی الله هم العروة الوثقی و الوسيلة الی الله جل و علا»؛ ینابیع المودة، صص ۴۴۶-۴۴۵.

۲۸ / احادیث در واسطه فیض و واسطه در محبت

باید علی (علیه السلام) را به دوستی و دشمنش را به دشمنی بگیرد و پیشوایان از فرزندان او را به امامت قبول نماید. به راستی که این‌ها خلفا و اوصیای من و حجج خدا بر خلق بعد از من هستند. اینان آقایان امتم و پیشروان متقین به سوی بهشتند، حزب این‌ها حزب من و حزب من حزب خداست و حزب دشمنان این‌ها حزب شیطان است.»^۱

---

۱. العلامة القندوزی، المتوفی سنة ۱۲۹۳، فی «ینابیع المودة»: عن علی -کرم الله وجهه- قال: قال رسول الله (صلى الله عليه وآله وسلم): «من احب أن يركب سفينة النجاة ويستمسك بالعروة الوثقى و يعتصم بحبل الله المتين فليوال علياً و ليعاد عدوه و ليأتم بالأئمة الهداة من ولده فانهم خلفائى و أوصيائى و حجج الله على خلقه من بعدى و سادات أمتى و قواد الأتقياء الى الجنة، حزبهم حزبي و حزبي حزب الله و حزب أعدائهم حزب الشيطان»؛ احقاق الحق، ج ۵، ص ۱۱۳، ینابیع المودة ص ۴۴۵.

دوره دوازدهم، شماره هفتم / ۲۹

با توجه به احادیث بیان شده، اهل بیت (علیهم السلام) همان گونه که واسطه فیض در آفرینش و خلقت موجودات اند، واسطه فیض در تشریح و اطاعت ارادی و اختیاری خداوند نیز می باشند؛ لذا ولایت آنها سند عبور از صراط و ورود به بهشت است.

در این جا لازم است برای تأیید بیشتر مطلب فوق، به بررسی احادیث حب بنشینیم. باید دانست که خداوند، هر موجودی را در راه محبت خود برانگیخته^۱ و نفس هستی هر موجودی با توجه به ظرفیت وجودی اش محبت خدا را طالب است؛ و خداوند بعد از نظر به حب ذات خود، نظر حب و

---

۱. «... و بعثهم فی سبیل محبته»؛ دعای اول صحیفه سجادیه.

۳۰ / احادیث در واسطه فیض و واسطه در محبت

دوستی به اولین مخلوق دارد و آن مخلوق طبق احادیث نور، و احادیث واسطه فیض، نور رسول خدا (صلی الله علیه واله وسلم) و نور امیرالمؤمنین (علیه السلام) و نور فاطمه (علیها السلام) و نور یازده نفر از امامان و حجتهای الهی (علیهم السلام) است. اینها محبوبترین موجودات در نزد خدای متعال هستند. چنانکه نزدیکترین موجودات به خدا میباشند. اهل بیت (علیهم السلام) جمال کامل و اسماء حسناى خداوند متعال هستند. البته در مرتبه وجودی و هستی خود که مخلوق اویند.

انسان خواهان کمال و جمال حق است و وظیفه انسانی و عقلی انسان، تلاش و حرکت برای

دوره دوازدهم، شماره هفتم / ۳۱

رسیدن به جمال حق و تجهیز شدن به صفات زیبای حق است. در جهان طبیعت به لحاظ محجوب بودن آن جمال مطلوب از انسان و به لحاظ نداشتن معرفت صحیح و به جهت این که خداوند هر موجودی را در راه محبت خود برانگیخته است؛ و رابطه موجودات باخدا، رابطه دوستی و محبت و رابطه محب و محبوب است. رابطه انسان باخدا در بعد اراده و اختیار نیز باید بر اساس محبت باشد؛ عقل ما را به راهی دعوت می کند که راه دوستی و جذب شدن به جمال و کمال الهی باشد. برای شناخت این راه، باید به الگویی متوسل شد که این راه را طی کرده و به جمال و کمال حق در حد استعداد و مرتبه وجودی اش رسیده باشد.

۳۲ / احادیث در واسطه فیض و واسطه در محبت

انسان با توجه به وجود اراده و اختیار در حرکت برای تعالی روح، محکوم جبر نیست. بلکه با انتخاب خویش، جهت و کیفیت حرکت در آن جهت را مشخص و معین می‌کند. بنابراین، به مکتبی نیاز دارد که تناسب کامل با ساختمان وجودی او داشته باشد؛ مکتبی که پیام آور محبت بلکه تمامش محبت است و این، مکتب دین است؛ دین تمامش حب است. با این پیام که انسان از نظام حب خارج نشود؛ و دین، به کسانی که از نظام حب خارج شوند به دید بغض می‌نگرد. نگاه اسلام به منافق، ظالم، فاسق و افراد دور از عقل و اندیشه، نگاه توأم با بغض و کینه است، زیرا اینان جمال انسانی و الهی را - که محور حب است - ندارند. این بغض، لازمه

دوره دوازدهم، شماره هفتم / ۳۳

حب به جمال و کمال حق است. بنابراین، تمام دین،
حب است و بغض امری فرعی است.

امام صادق (علیه السلام) فرمود: «دین جز
دوستی نیست، به راستی خدای عزوجل می فرماید:
«بگو (ای پیامبر!): اگر خدا را دوست می دارید، مرا
پیروی کنید؛ خدا نیز شما را دوست می دارد.»^۱

با توجه به نکات فوق، انسان اگر بخواهد در
بعد ارادی و اختیاری با نظام هستی و فعل خداوند
متعال همگام باشد، چاره‌ای ندارد جز این که از راهی
برود و پیروکسانی باشد که او را به حب خداوند
متعال متصل کنند و به مقام حب الهی در بعد ارادی
- در تمام ابعاد زندگی - برسانند.

---

۱. بحار، ج ۶۹، ص ۲۳۷، روایت ۵، طبع تهران.

۳۴ / احادیث در واسطه فیض و واسطه در محبت

اسلام که دین حب و دوستی است راه محبت را رسالت و ولایت قرار داده است. به احادیثی در این زمینه (از طریق اهل سنت) اشاره می‌کنیم:

جابر(رض) گفت: از رسول خدا(صلی الله علیه وآله وسلم) شنیدم که فرمود: «برای هر چیزی اساسی است و اساس دین، دوستی ما اهل بیت است.»^۱

---

۱. العلامة العسقلانی فی «لسان المیزان» (ج ۵، ص ۳۸۰، طه حیدرآباد دکن) قال: ... عن جابر -رضی الله عنه- سمعت رسول الله (صلی الله علیه وآله وسلم) يقول: «لکل شیء اساس و اساس الدین حبنا أهل البيت»؛ احقاق الحق، ج ۹، ص ۴۰۸ این حدیث از علامه مولی محمد صالح الکشفی الحنفی در «المناقب المرتضویه» (ص ۱۰۰، طبع بمبئی) نقل شده است؛ «لکل شیء اساس و اساس الدین حب اهل بیته»؛ احقاق الحق، ج ۹، ص ۴۰۸.

دوره دوازدهم، شماره هفتم / ۳۵

رسول خدا (صلی الله علیه وآله وسلم)
علی (علیه السلام) را مخاطب ساخته و فرمود:
«به راستی اسلام عریان است؛ لباس آن تقوا؛ و لباس
فاخر و پرارزش آن، هدایت؛ زینت آن حیا؛ ستون آن
ورع؛ معیارش عمل صالح و بنیان و اساس آن حب من
و حب اهل بیت من است.»^۱

سلمان (رض) گفت: رسول خدا (صلی الله علیه
وآله وسلم) فرمود: «شخصی مؤمن نمی گردد، مگر
این که اهل بیت مرا به واسطه محبت من دوست بدارد.

---

۱. کنز العمال، ج ۱۲، ص ۱۰۵، شماره ۳۴۲۰۶ و ج ۱۳، ص ۶۴۵،
شماره ۳۷۶۳۱. عن علی (علیه السلام) انه قال؛ قال رسول الله (صلی
الله علیه وآله وسلم): «یا علی! إن الاسلام عریان، لباسه التقوی؛ و
ریاشه الهدی؛ و زینته الحیاء و عماده الورع و ملاکه العمل الصالح و
أساس الاسلام حبی و حب اهل بیتی».

۳۶ / احادیث در واسطه فیض و واسطه در محبت

عمر بن خطاب عرض کرد: علامت دوستی اهل بیت شما چیست؟ حضرت (صلی الله علیه وآله وسلم) فرمود: این؛ و دست مبارک را بر علی (علیه السلام) زدند.^۱

رسول خدا (صلی الله علیه وآله وسلم) فرمود: «کسی که اراده دارد بر خدا توکل نماید، باید اهل بیت مرا دوست داشته باشد؛ و کسی که اراده دارد از عذاب قبر نجات پیدا کند، باید اهل بیت مرا دوست داشته باشد؛ و کسی که حکمت می خواهد، باید

---

۱. العلامة الزرنندی الحنفی فی «نظم درالسمطین» عن سلمان - رضی الله عنه - قال: قال رسول الله (صلی الله علیه وآله وسلم): «لا يؤمن رجلٌ حتى يحب اهل بيتي لحبي» فقال عمر بن الخطاب: وما علامة حب اهل بيتك؟ قال: هذا؛ و ضرب بيده على عليّ؛ احقاق الحق، ج ۹، ص ۴۵۸؛ ينابيع المودة، ص ۳۷۲.

دوره دوازدهم، شماره هفتم / ۳۷

اهل بیت را دوست داشته باشد؛ و هر کس خواسته اش ورود به بهشت - بدون حساب - است، باید اهل بیت مرا به دوستی بگیرد. به خدا سوگند، جز این نیست که هر کس محبت اهل بیت مرا داشته باشد، در دنیا و آخرت سود می برد.^۱

رسول خدا(صلی الله علیه وآله وسلم) فرمود: «از راه محبت و دوستی ما به خدای متعال توسل بجوئید؛ به واسطه ما طلب شفاعت کنید. پس به راستی به سبب ما اکرام می شوید و به سبب ما روزی داده

---

۱. علامة الخوارزمی فی «مقتل الحسین» (ص ۵۹، ط الغری) قال: ...عن نافع، عن ابن عمر قال؛ قال رسول الله(صلی الله علیه وآله وسلم): «من اراد التوکل علی الله فلیحب اهل بیته و من اراد ان ینجو من عذاب القبر فلیحب اهل بیته و من اراد الحکمة فلیحب اهل بیته و من اراد دخول الجنة بغير حساب فلیحب اهل بیته.»

۳۸ / احادیث در واسطه فیض و واسطه در محبت

می شوید. پس، دوستداران ما امثال ما در فردای قیامت هستند و همه آنان در بهشتند.»^۱

ابن عباس گفت: رسول خدا (صلی الله علیه وآله وسلم) روزی دست علی (علیه السلام) را گرفته بود، سپس فرمود: «آگاه باشید؛ کسی که علی را دشمن بدارد خدا و رسولش را دشمن داشته است. کسی که

---

۱. جابر رفعه (الی رسول الله (صلی الله علیه وآله وسلم) قال: توسلوا بمحبتنا الی الله تعالی و استشفعوا بنا فإنّ بنا تکرمون و بنا تحبّون و بنا ترزقون فمحبّونا امثالنا غدا، کلهم فی الجنة»؛ ینابیع المودة، ص ۲۴۴، در احقاق الحق، ج ۷، از ص ۲۴۳ تا ص ۲۳۷ احادیث گوناگونی از کتب اهل سنت در سؤال از حب اهل بیت در روز قیامت وارد شده است.

دوره دوازدهم، شماره هفتم / ۳۹

او را دوست بدارد، خدا و رسولش را به دوستی گرفته است.»^۱

امیرالمؤمنین (علیه السلام) فرمود: «دست‌آویز مطمئن و محکم الهی مودت و دوستی آل محمد (صلی الله علیه وآله وسلم) است.»^۲

ابن عباس گفت: رسول خدا (صلی الله علیه وآله وسلم) خطاب به علی (علیه السلام) فرمود:

---

۱. عن ابن عباس قال: خرج رسول الله (صلی الله علیه وآله وسلم) قابضاً علی يد علی ذات يوم، فقال: «ألا! من أبغض هذا فقد أبغض الله ورسوله و من أحب هذا فقد أحب الله ورسوله»؛ کنز العمال، ج ۱۳، ص ۱۰۹، شماره ۳۶۳۵۸.

۲. عن حصین بن مخارق، عن موسی بن جعفر، عن ابیه، عن ابائه، عن امیرالمؤمنین (علیه السلام) قال: «العروة الوثقی المودة لآل محمد (صلی الله علیه وآله وسلم)»؛ ینابیع المودة، ص ۱۱۱.

۴۰ / احادیث در واسطه فیض و واسطه در محبت

«کسی که تو را به دوستی گرفت، مرا به دوستی گرفته و دوست تو دوست خداست.»^۱

ظهور کامل احادیث فوق در این است که دوستی اهل بیت (علیهم السلام) واسطه در حب خدا و رسول خدا (صلی الله علیه وآله وسلم) است.

توضیح:

انسان علاوه بر حب تکوینی که لازمه وابستگی وجود او به خداست، می تواند دارای حب ارادی و اختیاری نیز باشد، زیرا حرکت تکاملی انسان در جهت معنویت و قرب الهی درگرو همین حب ارادی

---

۱. العلامة اخطب خوارزمی فی «المناقب» روی حدیثاً مسنداً ینتهی الی ابن عباس و فیہ قول النبی (صلی الله علیه وآله وسلم) لعلی (علیه السلام): من أحبک فقد أحببتی و حبیبک حبیب الله...»؛ احقاق الحق، ج ۶، ص ۴۱۷.

دوره دوازدهم، شماره هفتم / ۴۱

و اختیاری است. بنابراین، حب ارادی و اختیاری به خدای متعالی وقتی تحقق می‌یابد که حب به رسول خدا(صلی الله علیه وآله وسلم) و امیرالمؤمنین و دیگر اهل بیت(علیهم السلام) وجود داشته باشد. نظام الهی حاکم بر جهان و انسان، نظامی واحد است و نظام ارادی و اختیاری نباید با نظام تکوینی ناهماهنگ باشد. اگر در نظام تکوین، انوار پاک کاروان سالار حب و عشق و تسبیح و تقدیس خدای متعال هستند. در نظام تشریح واردی نیز هم آنها پیش‌تاز حب و قرب خدای بزرگ می‌باشند.

حب در این جا حب عاطفی صرف نیست؛ بلکه حب همراه و توأم با اعتقاد، اطاعت و عمل است.

۴۲ / احادیث در واسطه فیض و واسطه در محبت

رسول خدا (صلی الله علیه وآله وسلم) فرمود:
«شفاعت من برای امت من است. کسی که اهل بیت
مرا دوست بدارد، شیعه و پیرو من است.»^۱
و نیز فرمود: «پروردگرم با من عهد کرده که
ایمان هیچ بنده ای را جز با محبت اهل بیت من قبول
نکند.»^۲

---

۱. العلامة الخطیب البغدادی فی «تاریخ البغداد» (ج ۲، ص ۱۴۶، ط
القاهره) قال: ... قال رسول الله (صلی الله علیه وآله وسلم) «شفاعتی
لأمتی من أحبّ اهل بیته و هم شیعتی»؛ احقاق الحق، ج ۹،
ص ۴۲۳.

۲. العلامة المولی محمد صالح الکشفی الحنفی الترمذی فی کتابه
«المناقب المرتضویه» (ص ۹۹، ط بمبئی) قال النبی (صلی الله علیه
وآله وسلم): «عاهدنی ربّی أن لا یقبل ایمان عبد إلا بمحبته لأهل
بیتي»؛ احقاق الحق، ج ۹، ص ۴۵۴.

دوره دوازدهم، شماره هفتم / ۴۳

عمار یاسر گفت: «پیامبر (صلی الله علیه وآله وسلم) فرمود: کسی که به من ایمان آورد؛ و مرا تصدیق کند، او را سفارش می کنم به ولایت علی بن ابی طالب (علیه السلام)؛ کسی که ولایت او را بپذیرد، ولایت مرا پذیرفته و کسی که ولایت مرا بپذیرد، ولایت و سرپرستی خدا را پذیرفته است؛ و کسی که او را دوست بدارد مرا به دوستی برگزیده و کسی که مرا دوست بدارد (براستی) خدا را به دوستی گرفته است؛ و کسی که او را دشمن بدارد، دشمن من است؛ و دشمن من، دشمن خداست.»^۱

---

۱. إن النبي (صلی الله علیه وآله وسلم) قال: «أوصی من امن بی و صدقنی من جمیع الناس، بولاية علي بن ابی طالب؛ من تولاه فقد تولانی و من تولانی فقد تولی الله؛ و من أحبّه فقد أحبّني و من أحبّني فقد أحب الله و من أبغضه نقد أبغضني و من أبغضني فقد أبغض

۴۴ / احادیث در واسطه فیض و واسطه در محبت

اگر محبت صرفاً محبت عاطفی بود، فرقی با محبت پدر یا مادر نسبت به فرزند، یا محبت دو دوست با یکدیگر نداشت و احتیاج به آن همه سفارش نبود. به نکته ذیل توجه کنید:

اگر رسول خدا(صلی الله علیه وآله وسلم) می فرماید: دوست داشتن من، به دوستی گرفتن خدای متعال است، آیا دوستی رسول خدا(صلی الله علیه وآله وسلم) بدون ولایت او معنا دارد؟! کسی بگوید: من رسول خدا(صلی الله علیه وآله وسلم) را دوست دارم ولی او را حجت خدا، خلیفه خدا نمی دانم؛ و تحت سرپرستی او در دو بعد فکری و

دوره دوازدهم، شماره هفتم / ۴۵

عملی قرار نمی گیرم. به عقلتان مراجعه کنید؛ آیا چنین محبتی قابل قبول است؟! و آیا چنین محبتی به محبت خدا پیوند می خورد؟! عقل و وجدان چنین محبتی را نمی پذیرد. محبت اهل بیت و امیرالمؤمنین (علیهم السلام) که واسطه در محبت رسول خدا (صلی الله علیه وآله وسلم) و خدای متعال است، جدای از مسأله ولایت و خلافت پذیرفته نیست.

در احادیث فوق، پیامبر (صلی الله علیه وآله وسلم) شرط شفاعت و پیروی خودش را محبت امیرالمؤمنین قرار داد و در حدیث دیگر فرمود: «ایمان، با محبت اینها مورد قبول است.» و در حدیث بعدی محبت را در کنار ولایت آورد و فرمود:

۴۶ / احادیث در واسطه فیض و واسطه در محبت

«کسی که مؤمن به من است، باید مؤمن به ولایت امیرالمؤمنین (علیهم السلام) باشد.

باز برای این که شبهه ای نماند، احادیث محبت را در کنار حدیث ثقلین، منزلت، غدیر و... قرار دهید. یا در کنار احادیثی که قبولی ایمان و طاعات را مشروط به حب اهل بیت (علیهم السلام) کرده، بگذارید و سپس به قضاوت بنشینید.

از مجموعه احادیث چنین استفاده می شود که محبت اهل بیت، توأم با ولایت و اطاعت آنها در تمام ابعاد و شؤون دینی، اجتماعی و فردی است. در پایان به بیان احادیث دیگری در مورد محبت اهل بیت (علیهم السلام) می پردازیم.

در قیامت

ابن عباس گفت: رسول خدا(صلی الله علیه وآله وسلم) فرمود: «هیچ بنده ای در روز قیامت از جایش حرکت نمیکند تا این که از چهارچیز سؤال می شود:

۱- عمرش را در چه چیز فانی کرده است؟

۲- بدنش را در چه کاری فرسوده است؟

۳- واز ثروتش که آن را در چه راهی انفاق

کرده و از کجا به دست آورده است.

۴- واز دوستی اهل بیت(علیهم السلام) -^۱

---

۱. «عن ابن عباس -رضی الله عنه- قال: قال رسول الله(صلی الله علیه وآله وسلم): «لا تزول قدما عبد يوم القيامة حتى يسأل عن أربع: «عن عمره فيما أفناه و عن جسده فيما أبلاه و عن ماله فيما أنفقه و من أين اكتسبه و عن حب اهل البيت(علیهم السلام)»؛ احقاق الحق،

قبولی طاعات

ابن عباس گفت: رسول خدا (صلی الله علیه وآله وسلم) فرمود: «اگر مردی در بین رکن و مقام (که شاید بهترین مکان برای نماز در خانه کعبه است) بر روی قدمهای خود بایستد و نماز بخواند، چنانچه بغض و دشمنی اهل بیت مرا داشته باشد، داخل آتش می‌گردد.»^۱

رسول خدا (صلی الله علیه وآله وسلم) فرمود:
«اگر بنده ای بین صفا و مروه هزار سال و سپس هزار

ج ۹، ص ۴۰۹، به نقل از ابن المغزالی؛ در ینابیع الموده، ص ۲۷۱؛

این حدیث از ابوهریره در آخر ص ۲۷۰ نقل شده است.

۱. و عن ابن عباس مرفوعاً: «...و لو أن رجلاً صُفِّ قدمیه بین الرکن و المقام و صلّى و لقی الله و هو مبغض لأهل بیته دخل النار»؛ ینابیع

دوره دوازدهم، شماره هفتم / ۴۹

سال و سپس هزار سال خدا را عبادت کند و محبت ما را درک نکرده باشد، خداوند او را به رو در آتش جهنم می اندازد. سپس این آیه را تلاوت فرمود: «بگو (ای پیامبر!) اجر و مزدی (بر رسالت) از شما نمی خواهیم؛ جز دوستی نزدیکان و اهل بیت من.»^۱

---

۱. العلامة الکنجی الشافعی فی «کفایة الطالب» (ص ۱۷۸، ط الغری) ... عن اماته الباهلی فی حدیث قال: قال رسول الله (صلی الله علیه وآله وسلم): «و لو أن عبداً عبد الله بين الصفا و المروة ألف عام ثم ألف عام ثم ألف عام ثم لم يدرك محبتنا اکتبه الله علی منخریه فی النار. ثم تلا: قل لا أسئلكم علیه أجراً إلا المودة فی القربی» قلت: هذا حدیث حسن عال، رواه الطهرانی فی «معجمه»...؛ احقاق الحق، ج ۹، ص ۴۹۱.

پاکی ولادت

رسول خدا (صلی الله علیه وآله وسلم) فرمود: «کسی که ما اهل بیت (علیهم السلام) را دوست بدارد، خدا را بر بهترین نعمتها ستایش بگوید.» سؤال شد: بهترین نعمت چیست؟ فرمود: «پاکی ولادت؛ کسی که دارای ولادتی پاک است، ما را دوست دارد.»^۱

رسول خدا (صلی الله علیه وآله وسلم) خطاب به امیرالمؤمنین (علیه السلام) فرمود: «تو را دوست نمی دارد جز کسی که دارای ولادتی پاک باشد و دشمن تو نیست مگر کسی که دارای خبث ولادت

---

۱. و عن الامام جعفر الصادق عن ابائه (علیهم السلام) عن رسول الله (صلی الله علیه وآله وسلم) قال: «من أحبنا أهل البيت فليحمد الله على أولى النعم.» قيل: و ما أولى النعم؟ قال: طيب الولادة ولا يحبنا الا من طابت ولادته؛ ینابیع المودة، ص ۲۴۶.

دوره دوازدهم، شماره هفتم / ۵۱

هست. در هنگام عروج به آسمان هرگاه پروردگرم
با من تکلم کرد فرمود: ای محمد! سلام مرا به علی
برسان و بگو که او پیشوای اولیا و دوستان من و نور
پیروان من است و این کرامت برای تو گوارا باد.»^۱

محبت اجر رسالت است

«قل لا أسئلكم عليه أجراً إلا المودة في القربى»

ابن عباس گفت: وقتی آیه مودت نازل شد.
گفتند: ای رسول خدا! افرادی که دوستی آنها بر ما

---

۱. عن سعید بن جبیر، عن ابن عباس (رضي الله عنه)، قال: قال رسول الله (صلى الله عليه وآله وسلم): «يا علي... لا يحبك إلا طاهر الولادة ولا يبغضك إلا خبيث الولادة و ما عرجني ربي عزوجل إلى السماء و كلمني ربي إلا قال: يا محمد! اقرا علياً مني السلام و عرفه انه امام اوليائي و نور اهل طاعتي و هنيئاً لك هذه الكرامة»؛ ينابيع المودة،

۵۲ / احادیث در واسطه فیض و واسطه در محبت

واجب شده چه کسانی هستند؟ فرمود: علی، فاطمه و فرزندان این دو (علیهم السلام) براستی خداوند اجر مرا بر شما مودت و دوستی اهل بیت من قرار داده است؛ و من فردای قیامت شما را از این محبت سؤال می‌کنم.»^۱

حیات و مرگ در پرتو محبت اهل بیت

ابن زیاد مطرف گفت: از پیامبر (صلی الله علیه وآله وسلم) شنیدم که می فرمود: «کسی که دوست دارد زندگی او مانند زندگی من و مرگ او مانند موت من

---

۱. و عن ابن عباس: لما نزلت «قل لا أسئلكم عليه اجراً إلا المودة في القربى» قالوا: يا رسول الله! من هؤلاء الذين وجبت علينا مودتهم؟ قال: «علي و فاطمة و ابناهما و إن الله تعالى جعل أجرى عليكم المودة في أهل بيتي و اني سألتكم غداً عنهم»؛ ينابيع المودة، ص ۱۹۴.

دوره دوازدهم، شماره هفتم / ۵۳

باشد و داخل بهشتی شود که پروردگارش به من وعده فرموده (خلدبرین)، پس باید علی بن ابی طالب و ذریه و فرزندان او را به ولایت و سرپرستی خویش بپذیرد. براستی اینها هرگز مردم را از باب هدایت خارج نمی کنند و هرگز مردم را در باب گمراهی داخل نمی گردانند.^۱

---

۱. باسناد الشیخ مسعود السجستانی، أيضاً فی کتابه، عن ابن زیاد مطرف قال: سمعت النبی (صلی الله علیه وآله وسلم) یقول: «من أحب أن یحیی حیاتی و یموت میتی و یدخل الجنة التي وعدني ربی بها و هی «جنة الخلد» فلیتوال علی بن ابی طالب و ذریته من بعده، فانهم لن یخرجوهم من باب هدی و لن یدخلوهم فی باب ضلالة»؛ بحار، ج ۲۳، ص ۱۱۰، روایت ۱۷، طبع تهران؛ و نیز این حدیث در کنز العمال، ج ۱۱، ص ۶۱۱، شماره ۳۲۹۵۹ و ۳۲۹۶۰ نقل شده است.

ابی ذر گفت: رسول خدا (صلی الله علیه وآله وسلم) فرمود: «کسی که خشنود است زندگی اش همچون زندگی من باشد و مثل من بمیرد و در بهشت عدن ساکن شود، (بهشتی که خدای متعال درختان آن را غرس کرده است) پس از من باید علی (علیه السلام) را به ولایت قبول نماید.»^۱

این چند حدیث، بیانگر این نکته اساسی و مهم است که حیات انسانی و رشد معنوی و مرگ در راه دین خدا، برای هیچ مسلمانی حاصل نمی شود؛ مگر این که اعتقاد به ولایت امیرالمؤمنین و ذریه معصوم

---

۱. عن ابی ذر، قال: قال رسول الله (صلی الله علیه وآله وسلم): «من سرّه أن یحیی حیاتی و یموت مماتی و یسکن جنة عدن التي غرسها الله ربی فلیتول علیاً بعدی»؛ ترجمة الامام علی بن ابی طالب (علیه

دوره دوازدهم، شماره هفتم / ۵۵

آن حضرت (علیهم السلام) داشته باشد. رسول خدا (صلی الله علیه وآله وسلم) حیاتی الهی، پاک و سراسر معنوی داشت؛ برای خدا زیست و در راه خدا رحلت فرمود. کسی که چنین حیاتی را بخواهد، ناچار است تن به ولایت خاندان عصمت و طهارت دهد. این یک ضرورت در حیات هر مسلمان است.

پایان